

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)
27. november 1997 ^{*}

I sag C-137/96,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Klaus-Dieter Borchardt, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Forbundsrepublikken Tyskland ved afdelingschef Ernst Röder og fuldmægtig Sabine Maass, begge Forbundsøkonomiministeriet, D-53107 Bonn, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktaten ved ikke inden for den fastsatte frist at have vedtaget alle de love og administrative bestemmelser, som er nødvendige for at gennemføre Rådets direktiv 91/414/EØF af 15. juli 1991 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler (EFT L 230, s. 1), i den nationale retsorden,

har

^{*} Processprog: tysk.

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. Gulmann, og dommerne M. Wathelet, J. C. Moitinho de Almeida, J.-P. Puissochet (refererende dommer) og L. Sevón,

generaladvokat: A. La Pergola
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 9. oktober 1997,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 24. april 1996 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktaten ved ikke inden for den fastsatte frist at have vedtaget alle de love og administrative bestemmelser, som er nødvendige for at gennemføre Rådets direktiv 91/414/EØF af 15. juli 1991 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler (EFT L 230, s. 1, herefter »direktivet«), i den nationale retsorden.
- 2 Direktivet, der er udstedt i medfør af EØF-traktatens artikel 43, har til formål at fastlægge de regler, medlemsstaterne skal anvende for så vidt angår betingelserne og procedurerne for godkendelse af plantebeskyttelsesmidler. Artikel 4, stk. 1, pålægger navnlig medlemsstaterne at drage omsorg for, at plantebeskyttelsesmidler

kun godkendes, når visse betingelser, der omhandles i litra a), er opfyldt, herunder navnlig at midlets aktive stoffer er anført i bilag I, og at midlet — ved anvendelse af de i bilag VI omhandlede ensartede principper — opfylder de betegnelser, der er nærmere angivet under litra b) til e). I direktivets artikel 10, stk. 1, er der fastsat regler, der følger af princippet om gensidig anerkendelse af godkendelser, der er meddelt af medlemsstaterne.

- 3 I henhold til direktivets artikel 23, stk. 1, sætter medlemsstaterne de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest to år efter dets meddelelse; disse bestemmelser skal indeholde en henvisning til direktivet eller ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. I artikel 23, stk. 2, præciseres det dog, at medlemsstaterne ikke er forpligtet til at sætte bestemmelser vedrørende anvendelsen af artikel 10, stk. 1, andet led, i kraft før senest et år efter vedtagelsen af de ensartede principper.
- 4 Kommissionen modtog ikke nogen meddelelse om gennemførelse af direktivet i Tyskland, og sendte derfor den 5. oktober 1993 i henhold til traktatens artikel 169 en åbningsskrivelse til forbundsregeringen, som de tyske myndigheder besvarede ved skrivelse af 1. december 1993. Den 3. oktober 1994 fremsatte Kommissionen en begrundet udtalelse om, at Forbundsrepublikken Tyskland havde tilsidesat sine forpligtelser, og med opfordring til denne om at træffe de nødvendige foranstaltninger inden for en frist på to måneder. Kommissionen fandt ikke den tyske regerings svar af 10. november 1994 tilfredsstillende, og den har derfor anlagt nærværende sag.

Formaliteten

- 5 Den tyske regering har gjort gældende, at sagen skal afvises, for så vidt som den angår den manglende gennemførelse af direktivets artikel 10, stk. 1, andet led. De ensartede principper, der er omhandlet i artikel 23, har således alene været fastsat ved Rådets direktiv 94/43/EF af 27. juli 1994 om affattelsen af bilag VI til direktiv

91/414/EØF (EFT L 227, s. 31), og direktiv 94/43/EF blev annulleret ved Domstolens dom af 18. juni 1996 i sagen Parlamentet mod Rådet (sag C-303/94, Sml. I, s. 2943).

- 6 Det er i den henseende tilstrækkeligt at bemærke, at Kommissionen i sit seneste skriftlige indlæg har begrænset sagens omfang til at omfatte direktivets øvrige bestemmelser, og ikke artikel 10, stk. 1, andet led. Med denne begrænsning kan sagen således antages til realitetsbehandling.

Realiteten

- 7 Den tyske regering har ikke bestridt, at direktivet endnu ikke er blevet gennemført i national ret, men har anført, at den bestræber sig på at fremskynde vedtagelsen af et hertil påtænkt forslag til første ændring af Pflanzenschutzgesetz (lov om plantebeskyttelse). Den har imidlertid anført, at denne lov i den for tiden gældende affattelse allerede indeholder bestemmelser, der i vidt omfang er sammenfaldende med direktivets bestemmelser, at færdiggørelsen af ændringsforslaget er blevet vanskeliggjort af visse fortolkningsproblemer, og endelig, at harmoniseringen af samhandelen med plantebeskyttelsesmidler, som omhandlet i direktivets artikel 10, ikke kan få virkning, så længe der ikke er optaget et eneste aktivt stof i direktivets bilag I.
- 8 Til det første punkt skal det blot bemærkes, at den gældende tyske lovgivning ikke på nogen måde kan antages at sikre gennemførelsen af direktivet, hvis artikel 23, stk. 1, andet afsnit, udtrykkeligt pålægger medlemsstaterne at sætte bestemmelser i kraft, som indeholder en henvisning til direktivet, eller som ledsages af en sådan henvisning. Forbundsregeringen har i øvrigt selv anerkendt, at der er behov for at vedtage en ny ordlyd for at sikre gennemførelse af direktivet.

- 9 Dernæst har Kommissionen uden indsigelser fra den tyske regerings side oplyst, at den blot er blevet underrettet om ét gennemførelsesproblem, som vedrørte en regel i henhold til direktivets artikel 13, der eventuelt kunne være blevet reguleret på nationalt niveau, og som under alle omstændigheder på ingen måde har forhindret eller forsinket gennemførelsen af denne bestemmelse i de øvrige medlemsstater.
- 10 Endelig kan den omstændighed, at der ikke er blevet optaget nogen aktive stoffer i direktivets bilag I, ikke uden nogen udtrykkelig bestemmelse herom indebære, at medlemsstaterne fritages for deres forpligtelse til inden for den fastsatte frist at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme direktivet. Denne forpligtelse gælder, uanset om alle betingelser for at anvende fællesskabsbestemmelserne allerede er opfyldt. Som Kommissionen med rette har anført, skal gennemførelsen af de relevante bestemmelser netop gøre det muligt straks fra ikrafttrædelsen af optagelsen af aktive stoffer i direktivets bilag I at sikre anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse af godkendelser.
- 11 Det skal derfor fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til direktivet ved ikke inden for den fastsatte frist at have vedtaget alle de love og administrative bestemmelser, som er nødvendige for at gennemføre direktivet, bortset fra artikel 10, stk. 1, andet led, i den nationale retsorden.

Sagens omkostninger

- 12 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Forbundsrepublikken Tyskland har tabt sagen og bør derfor betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

- 1) Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 91/414/EØF af 15. juli 1991 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler ved ikke inden for den fastsatte frist at have vedtaget alle de love og administrative bestemmelser, som er nødvendige for at gennemføre direktivet, bortset fra artikel 10, stk. 1, andet led, i den nationale retsorden.
- 2) Forbundsrepublikken Tyskland betaler sagens omkostninger.

Gulmann

Wathelet

Moitinho de Almeida

Puissochet

Sevón

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 27. november 1997.

R. Grass

C. Gulmann

Justitssekretær

Formand for Femte Afdeling